

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

lese odata in septemana: DUMINECA.

Pretulu abonamentului:
 Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
 " " " jum. anu 2 „ 50 „
 Pentru Roman'i si strainetate pe an 14 franci
 " " " „ j. a. 7 franci

Pretulu insertiunilor:
 Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 300 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele se se adreseze la Redac-
 tiunea dela
 „BISERIC'A si SCÓL'A“
 Er banii de prenumeratiune la
 TIPOGRAFF'A DIECESANA in ARAD.

Alegerile de deputati pentru sinodulu epar- chialu.

Suntem in ajunulu alegerilor de deputati pentru sinodulu eparchialu. Clerulu si poporulu din intréga provinci'a metropolitana este chiamatu de nou a numi prin votulu seu ómenii, pre cari ii-incredintéza cu control'a mersului administratiunei diecesane, si cari sunt chiamati a colnerá la promovarea afaceriloru bisericesci, scolarie si fundationale.

Este unu feliu de nenorocire, — daca ne este iertatu a numi asia, acea, impregiurare cunoscuta, ca ómenii, cand alegu si asia dicendu vinu se mesure persónele dupa demnitatea loru si pre bas'a calitátiloru ce posedu, se le incredintieze un'a seau alta functiune — adesea sunt cuprinai multu putien de unu feliu de iritatiune. Acésta iritatiune se sréta mai cu seama, atunci, cund cei chiamati a decide cu voturile loru, sunt grupati in partide cu principie si interese deosebite. In as'feliu de casuri alegatoriulu este de regula condusu de preocupatiunea si spiritulu de partida, si usioru se intempla, ca pentru interesulu de partida se remana la alegeri afara din combinatiune ómeni, cari prin cunoscintiele si experientiele loru potu face bune servitie in corporatiunile, pentru cari alegemu.

In biserica positiunea alegatoriulu, privita din acestu punctu de vedere este fórte usióra. Biseric'a si-are principiele ei canonice, dupa cari trebue se se orienteze, si fiendu aceste principie totu atátea asiedimente puternice directiunea ne este in tóte indigitata, si avemu numai a o urmá si urmari. Astfeliu standu lucrulu in biserica este multu, putienu eschisu spiritulu de partida, si in urmare, cand avemu a alege ómenii, in manile caror'a voimu a depune destinele biserice, celu putienu de inconvenientiele, cari pre alte terene ne induca in preocupatiuni, suntemu acutiti. —

Potemu judecá, si potemu dá voturile nóstre cu chibsiéla si judecata, pentruca nefiendu preocupati suntemu in positiunea de a poté cumpani si cantari bine ómenii dupa adeverat'a loru valóre si grentate.

Numai unu lucru suntemu chiamati a avé in vedere, cand alegemu in biserica, si anume: a alege din cei multi buni pre cei mai buni.

* * *

Purcediendu din acestu principiu este pré naturalu, ca nu potemu gresí.

In trecutu, in timpulu, de cand adeca alegemu deputati pentru sfatulu diecesei nu se póte negá, s'a observatu in mare parte acestu principiu, si lucrurile in considerarea grentátiloru inceputului au mersu bunisioru. S'a vediatu inse pre de alta parte, ca s'a intemplat, de ómeni, cari ar fi potutu face bune servitie, au remasu afara din combinatiune. Nu dicemu, si nu potemu dice, ca ei nu ar fi fostu inlocuiti prin ómeni buni si cu multa bunavointia; dar in acelasi timpu nu potemu trece cu vederea; ca spre a face bune servitie, nu sunt de ajunsu mai cu seama in corporatiunile superióre, numai aceste dóue calitáti. Aceste corporatiuni sunt chiamate a resolví grele si mari lucruri, si spre a poté implini acésta chiamare, este neaperatu de trebuintia, cá se fia compuse, incát se póte din ómeni cu cât mai multe si mai vaste cunoscintie si experientie. —

Afara de acestea in biserica se mai cere dela ómenii chiamati a lucrá inca o calitate, carea nu ne este iertatu a o lará nici odata afara din cumpena, cand voimu, cá se alegemu bine; ci din contra avemu a-o pune la loculu primu.

* * *

Biseric'a, cá institutiune divina si-are spiritulu ei propriu, acelu spiritu, care in adunárele

nóstre bisericesci se simboliséza prin crucea si evangeli'a de pre mésa presidiala.

Sunt puternice si semnificative aceste dóue simbóle. Amendóue ne spunu, ca in adunarea, in carea ne aflámu, suntemu in unu locu santu, si in urmare santu trebuie se fia si modulu nostru de gandire si de actiune. In specialu apoi fiacare din aceste dóue simbóle ne preciséza directiunea. Evangeli'a ne spune, ca nu ne este iertatu a esí in nimicu din cadrulu principiiloru, cuprinse intrens'a, — ci aceste principie trebuie se ne fia uniculu indreptariu in vorba si actiune; ér crucea, simbolulu abnegatiunei, si alu iubirei facia de omenime, ne spune, ca in vorba si actiune trebuie se ne desbracámu de orice interesu personalu, si se ne inspirámu numai de binele si inaintarea bisericei si prin ele de binele si inaintarea poporului nostru.

* * *

Acestu spiritu alu bisericei fiendu deci bas'a in actiunile nóstre, trebuie se apese in prim'a linia in cumpan'a, cu carea voimu a mesurá ómenii, caror'a le dámu rolu in biserica; ér dupa elu trebuie se avemu in vedere cunoscintiele si esperienti'a, cá prin aceste dóue imbinandu spiritulu evangelicu cu ímpregiurárele faptice se potemu dá tuturoru cestiuniloru, ce ne intereséza, o buna solutiune.

Parcediendu la alegere din aceste consideratiuni si pre bas'a acestoru principie, Spiritulu santu ne va luminá si conduce, cá alegerile, ce ne stau inainte, se fia cele mai nimerite.

Unu fondu bisericescu in Jadani.

De cand am luatú asupra-ne îngrijirea de redactiunea acestei foi, nencetatu am disu, ca in biserica si in scóla, nu vomu poté vedé o inaintare mai repede, pana atunci, pana cand nu vomu lucrá cu totii in cerculu nostru de activitate pentru acésta inaintare. Mai multu, am disu, ca fiend parochi'a loculu, in care biserica vine in contactu nemidilositu cu poporulu, aici trebuie se fimu cu cea mai mare îngrijire, si pentrucá se potemu dá institutiuniloru nóstre mai multa taria — se infientiámu in totu loculu fonduri, se-le administrámu bine, cá poporulu nostru sè-se convinga de binefacerile acestoru fonduri.

Necessitatea creárii de fonduri in fiacare parochia, si in specialu capitalisarea birului preotiescu intr'unu fondu, carele cu timpulu se produca atát, cá din interesele lui sè se póta acoperi birulu, ce-lu prestéza astadi crestinií nostri preotiloru loru s'a accentuatu in diferite renduri din partea superioritátií diecesane.

Se vede inse, ca greutátile inceputului au retienutu pre multi dintre fratií preoti de a pune in lucrare acésta ideia, carea dóra multor'a li-s'a parutu nerealisavera.

Au incercatu inse unii preoti a lucrá in acésta directiune, si din norocire lucrulu s'a pusú pre o basa,

pre carea sperámu, ca va succede a-se creá prin capitalisarea birului fonduri, prin cari se póta sè se emancipeze atát preotií, cât si poporenií de greutátile si neplacerile, ce le íntempina astadi cu incasarea acestui soiu de venitu atát de precariu.

Si pana cand vomu poté vorbi mai pre largu despre capitalisarea birului publicámu in cele ce urméza discursulu tienutu in adunarea generala din 17. Februaru a. c. de catra parintele Ioan Istin din Jadani cu ocaziunea revisiunii socotiloru fondului de acésta natura infientiata acolo, cu atát mai vertosu, ca in acestu discursu parintele Istin desvólta istoriculu fondului din cestiune.

Éta-lu :

Onorata adunare!

La 6 Decemvre 1884 au trecutú 10 ani de cand s'au infientiatu fondule ajutatoriu bisericescu numitu „*fondule parastaseloru.*“

Diece ani de dile desi putieni in viati'a unui poporu, in viati'a unui óma cu dile margiuite e multu — si precum potém aplicá acést'a la ómu si omenime; tocmai asia se póte aplicá si asupr'a institutiuniloru sè fundatiuniloru, menite spre realisarea unoru scopuri frumóse si salutare.

Vi este cunoscutu, cumca fondule nostru are nobil'a missiune, de a luá dupa umerile si asia pré ímpovorate a poporului unele sarcini adeca: stólele si birulu preotiescu. — Acestea mai vertosu pentru aceea, pentrucá noi la infientiarea acestui fondu am avuta in vedere acea dejositóre ímprejurare, care-lu arata pre preotulu romanu, cand umblá dela casa la casa dupa biru de unu cersitoriu formalu.

Nu va fi fara interesu a spune, cumcá popórele mai culte, cu care traimu in coatingere, cunoscendu, cá dejosirea oficialiloru loru bisericesci, fiendu si dejosirea loru, nu numai, cá ferescu pe oficialii loru bisericesci de o astfelu de stare; ci se misuescu cá prin reguli bune si oneste se i-se adune competintiele preotiesci prin epitropi'a bisericesca, le solvescu acelea preotiloru loru regulatu in cuartale anuale, prin aceste dispusetiuni preotii loru se aredica la stare de oficiali, si-naltiendu-se astfelu vadi'a preotului seu, bine scie acelu poporu, ca prin aredicarea preotimei si-a institutiuniloru loru confessionale se aredicá propri'a lui vadia.

Din esperinti'a de 10 ani potemu conchide cu tóta tari'a, cumcá poporulu romanu blandu si bunu fiindu ar dori se-si depureze tóte detorintiele sale, inse atát nerodirea pamentului esplotatu preste masura la care este avisata asia dicand totalitatea poporului nostru, cât si-nmultirea cea de tot mare a sarciniloru publice, intr'atáta au íngreuiatu starea sa, cât pe langa tóta bunavointi'a nu e in stare a-si depurá sarcinile sale confessionale precum ar dori.

Acést'a trista stare de-a na-si póte ímplini detorintiele sale facia de preotulu seu face pre parochianu fricosu si sfiosu de o parte; éra de alta parte pre preotulu avisatu la competintiele sale canonice pe care nu le capatá, séu le capetá numai dupa trecerea mai multorú ani ne-ncrediutu si fara voie de lucrare pentru poporulu seu.

Si noi scim, cá preotulu romanu este si trebuie se fie poporului romanu celu mai sinceru, adevarata si binevoitoriu parinte. Bucuri'a poporului e bucuri'a lui, si éra nefericirea poporului este si-lu lovesce in prim'a linie pre preotulu romanu.

Nu este poporu pe faci'a pamentului, acarui sórtea se fie asia strensu legata cu preotii sei, casi sórtea

poporului romanu cu a preotului seu. — Spre sustinerea acestei sante legaturi dintre preotulu si poporulu romanu, spre delaturarea aceloru pedici nimicitore de desinteresare si neineredere dintre acesti factori principali a natiunei romane, condusi de nobilulu scopu, ca cu o di mai nainte se punem bas'a anei astfelii de institutiuni, carea ar poté se satisfaca ambeloru parti in recerintiele sale, am infiintata nainte cu 10 ani fondulu ajatatoriu bisericescu numitu „fondulu parastaseloru,” ca asia cu timpulu dupa ce va fi ajunsu acestu fondu la unu capitalu ore care mai insemnata, *din interesele aceluia $\frac{1}{2}$ se se folosésca spre acoperirea unui genu de stole, avendu poporulu a fi scutitu de acelea stole ce le va capata preotulu din interesele acestui fondu. A 2 jumetate de interese nu altcum si capitalulu inmultiendu, se remana ne atacatu pana va creste la atãta sumã, cá din interesele acelea ce s'ar capetã se se póta acoperi tóte stolele si birulu parochialu computatu in bani.*

Intentiunea e buna si scopulu e nobilu! Inse tot ce se face prin maritimie cresee mereu; ér rezultatele se arata numai dapa vreme indelungata. Chiar pentru acést'a noi se nu desperamu, ci se ne nisaimu tot mai tare a inaintã catra scopulu ce ni l'amu propusu, si urmatorii, nepotii si stranepotii nostri vor binecuventã umbrele infiintatoriloru acestui fondu cu meritiune atãt de nobila si binefacátore. — Noi póte, cá nu vomu gustã din fructele lui binefacátore, dar acést'a se nu ne disguste; ci mai vertosu se ne indemme a lucrã in vi'a intielenita, cáci spargendu noi tielin'a aceea darurile ci manóse se vor culege de urmatorii nostri.

Noi se urmamu batrenulu incaruntitu, carele desi cu unu picioru in grópa, in adencile sale batrenetie sadindu pomii in gradin'a sa, fiindu intrebatu de tenerulu seu nepotu, ca de ce sadesce elu acuma pomi din carii cine scie mânca-va elu au ba? Rspunse: cá elu nu sadesce numai pentru ca se mânce elu: ci mai vertosu, pentru ca din fructele aceloru pomi se mânce nepotielulu seu dupa ce va cresee mare. — Asia si noi se nu facemu numai pentru noi insine, ci se ne ingrijimu de viitoriulu fiiloru si-a nepotiloru nostri, se lucrãmu cu stãruintia, mergend pe calea apucata cu statornicie tot mai departe si darulu ddiescu nu va lipsi, ci ne vá impresorã.

Cine lucrã numai pentru sine singuru e unu egoistu, era celu-ce lucrã fapte binefacátore si pentru alti se imbogãtesce de aceea bogatia pre carea furii nu o potu furã si moliele nu o potu róde: fiindcã fapt'a buna e virtute; era virtutea ni-o respatesce Dumnedieu.

Dar se revin la fondu.

Cei mai multi dintre Dvóstre fiind ómeni noi, sunt necunoscuti cu fondulu nostru, deórece numai 3 individi dintre cei 17 membri ce-i are acestu fond astadi, sunt membri fondatori. Acei'a cunoscu timpulu nascerei si a creșcerii acestui baiatu slabu si nepotintiosu, carele erã silitu a se luptã cu multu chinu si necasu, pana ce au potutu cresee si stã pe picioarele sale proprii. Si-acestu stadiu de slabiciune si nepotintia au fostu eflusulu totalei nepasari, cu care lau intimpinatu publiculu din locu pre elu si fondatorii lui.

Ori cât ne ar doré trebuie se marturisimu adevêrulu, fie macar si cât de amar, cá tóta nisuinti'a nóstra nobila au fost intimpinata cu neineredere dispretiu si batjocura. Au trebuita se avem tarie de caracteru, cá se potem suferi batjocurile si hulele a-

runcate c'o efrontarie nemai pomenita chiar si in faci'a nóstra. Si dorerea ni erã cu atãt mai mare, si o simtiamu cu atãt mai adencu, cu cât ni se causã chiar din partea scelor'a, pre carii noi tienendu-i de intieplepti si buni i-amu fi dorita se-i a vem cu noi, dar nu contr'a nóstra.

Multiemita ceriului! ca avendu in vedere nobilulu scopu ce-lu urmarimu, avendu in vedere curatieni'a consciintiei nóstre amu potu prestã hulele si batjocurile, venite din tóte partile asupra nóstra si-a fondului nostru dela infiintarea lui pana la anul 1880.

Si acést'a hula si batjocura a venit de acolo, cá unii ómeni ne-avendu taria sufletésca, déca nu vedu si fructe multe delocu la infiintarea cutaruiva fond de binefacere, lu despiciéza si in locu se luere mereu dar siguru la inflorirea lui, prin espeptorãri dubiose suspiciorãri si batjocuri reutacióse lucra chiar contra aceluia.

Dar nici ca s'au potutu asceptã la altu ceva fondulu si infiintatorii lui decãt la hule si batjocuri, cáci la apelulu de infiintare au contribuitu din intrég'a comuna numai 3 insi si adeca: Ioanu Iacob, Nic'a Jicman si Nic'a Iovitia adunandu-se astfelu capitalu de infiintare la 6. Decemvre 1876.—176 chilogramme grãu curatu séu dupa masurarea de atunci'a $3\frac{1}{2}$ meti grãu.

Sau mai deobligatu atunci la inceputu Tom'a Marcu si Petru Iovitia a dá câte 50 chilogramme grãu curatu unulu, au si datu obligatiune despre acelu obligamentu, dar prin astuti'a celui I-u cât si prin netrebuici'a fostului casariu de atunci'a Constantin Jicman, perdiendu-se acele 2 obligatiuni fondulu nostru au remasu a se inmulti numai dela cei 3 insi ca donatori si subscrisulu ca initiatoriu.

La inceputu fondulu nostru fiindu fórtu micu, efectulu lui nici ca sau potutu dintrodãta aratã, acela au crescutu mereu dar siguru, si cu interesele capitalisate la anul 1880 au ajunsu sum'a de 20 meti séu 10 m. metrici. De aci incóce au capatatu fondulu nostru nume, si vediendu poporatiunea locala siguru si frumosulu viitoriu alu fondului nostru, au inceputu poporulu a avé ineredere catra densulu, si-a inceputu de si cam mereu a i-se inmulti membri prin inserieri nóua. Astadi cand dam socót'a pe anul 1884 suntem in acea fericita stare a reportã Onoratei adunari, cumcã starea fondului nostru este urmatórea:

a) In *bani* elocati in prim'a casa de pastrare a Timisiorii in libelulu de sub Nr. 60.141. 12 fl. 34 cr.

b) In *naturale* avem celea 176 chilogramme grãu curatu inmultita parte prin tacse dela membrii noi, parte prin interesele capitalisate la 4438 chilogramme grãu curatu.

Unu resultatu acést'a On. adunare decãt care mai inbucuratoriu nici cá amu fi potutu visã necum se fim speratu, si totusi prin staruintia nobila, energie de feru si perseverantia amu potutu aduce fondulu nostru la acelu nivou, care face fala membriloru lui, pe care publiculu de acum'a inainte nu-lu va mai intimpinã, cu hule si batjocuri; ci se va inchinã inaintea lui, casi inaintea unui factoru puternicu, carele póte ajutã in vreme de nevoie.

Asia e On. Adunare! Ca fondulu nostru urmãrindu nobilulu seu scopu duplu de a ajutã si usiorã, pana acuma de si nau usioratu de sarcinile espuse mai susu, au ajutat in se scotiendu pre mai multi credinciosi de ai sei din manile camatarniciloru.

Dispusețiunea statutelor noastre este, că de ajutorarea și binefacerea fondului se nu se p^ota împartasi acel'a, carele nu voiesce a se face membrulu alu acestei institutiuni de binefacere. Si acest'a nu mai din acelu motivu că avendu în vedere scopurile ce urmaresce fondulu nostru, se atraga în sinulu seu cât mai multi membri, ceea ce usioru o p^ote face și celu mai seracu omu fiindu tacs'a de membru fondatoriu 150 chilogramme grâu curatu odata pentru totdeana; era la cei ordinari 13 chilogramme grâu curatu la anu. O bagatelitate intréga pentru omulu carele voiesce se lucre, si nu ascéptă, ca t^ote se-i vina de gat'a adeca: n'ascépta se-i pice mur'a în gură.—Numai vointia, energie de feru și perseverantia si cu acesteia imbracati vom pot^e ajunge scopulu nobilu ce ni l'am propusu.

On. Adunare! Pana ce vom lasá noi, ca lucrurile s^e se desv^olte numai asia de sine; pana atunci'a fondulu nostru *numai unu scopu si-lu p^ote realizá adeca: ajutorarea membriloru sei, scapandu-i prin inmultirea capitalului seu de gherele capitalistiloru fara inima si Dumnezeu* Scopulu ala II-lea usiorarea membriloru de stola si biru remane inse chemarea unui viitoru mai indepartatu.

Cu privire la acestu scopu ala II-lea trebuie se chiarificamu lucrulu acuma chiar la inceputu, ca se sciti toti, cumcá numai acei'a se vor pot^e bucurá de favorurile fondului nostru adeca: *de ajutorarea si scutirea a birului si-a stoleloru, carii sunt si voiescu a se face membri fondului nostru, era alti ba, si si acei'a numai dupa-ce capitalulu depusu de densii va ajunge la atát'a sumá, cât din interesele aceluia s^e se p^ota solvi competintiele de biru si stola a respectivalui membru.*

Sam de firma convingere, ca ajungendu-se odata acestu scopu ce ni-lam propusu amu realizatu o idee fericita si indrasnétia, aceea de a emancipá pre preotulu romanu *de lantiele cersitoriei*. Si noi cu timpulu vomu aredicá pre preotulu romanu din Jadani la rangulu si starea ce e de doritu se o aiba totu preotulu romanu, noi vom scuti pre preotulu romanu din Jadani de acea rusin^osa maiestrie de a se *tocmi pe pelea mortiloru*, scotiendu-lu din acea critica stare (positiune) de a se bucurá elu, cand fiulu seu sufletescu, plange pe iubitiu s^eu parinti sei scumpi rapiti de gherele mortii. Idei'a acésta facuta odata trupu si pusa în lucrare prin aceea ca se va emancipa preotulu, poporulu inca prin eliberarea sa de sarcinile confessionale, numai decát va simti, că de acum nainte preotulu seu nu e organulu acel'a, carele se bucura cand elu plange, va incepe a privi în preotulu seu pre celu mai bunu, pre celu mai adeveratu parinte sufletescu alu seu. Atunci va vedé elu ca preotulu se bucura de binele si fericirea fiului seu sufletescu, si nu poftesce dela parochianulu seu alta decát iubire pentru iubire, si incredere pentru incredere.

Atunci si numai atunci se va numi de poporulu seu preotulu cu adeveratulu si frumosulu nume *de parinte* si era preotulu pre poporulu seu de adeveratii fiii sufletesci; cand nu vor mai esistá nici unu feliu de neincredere si certe între densii.

Dar v'am spusu mai sus, cumca fondulu nostru pan acuma numai unu scopu si-lu p^ote ajunge si realizá, adeca *ajutorarea*, celalaltu scopu *usiurarea* inse remane chemarea unui viitoru mai indepartatu.

Ce ar trebui ore se facemu, ca si acelu scopu se-lu vedemu realizandu-se cât mai ingraba? Si ca se-i pot^e gust'a si noi fructele? Cu permisiunea Dvóstra voi espune aci unele mijl^oce sigure, aterna

numai dela zelulu si energi'a Dvóstra, cu care veti imbratiosi'a scopulu nostru ce-lu urmarimu; si viitorulu celu mai indepartatu lu-vom preface în viitorulu celu mai de apr^ope, pe care cu ajutorulu lui Ddieu lu-vom ajunge si noi gustandu-i fructele binefacat^ore si adeca:

1. Membrii fondului s^e se indetoreze moralmente a castigá în totu anula câte unulu s^eu 2 membrii fundatori ori ordinari, ca asia crescend numerulu membriloru s^e se inmultiesca si averea materiala a fondului nostru cât mai ingraba.

2. S^e se otarésca în adunare ca pe viitoriu fiesce-care membru se fie indetoratu a contribui spre inmultirea fondului ca o tacs'a de 10 chilogramme), dica diece chilogramme grâu curatu la anu.

3. S^e se ia în numele fondului nostru fondulu parastaseloru din pamentalu bisericeii 2 jagere pamentu ogoru în parte, acela s^e se lucre de membrii fondului; era partea ce ar cadé loru s^e se verse în magazin'a fondului parastaseloru.

4. Onorat'a adunare se binevoiesca a decide si preliminará pe anulu 1885 pentru spese de administratiune o suma de 16 fl. v. a.

Si cu acestea mi-inchisui reportulu meu rogandu-ve, ca se binevoiti dupa ce veti revidá cu t^ota severitatea socót'a depusa naintea Dvóstra din anulu 1884 ca aflandu-o buna si corectá se o aprobatu Tot odata primindu propunerile facute din partea acestai presidiu se nu incetati a rugá pre Ddieu se ne ajute si intarésca în munc'a nobila ce ni amu propus'o si spre a carei realizari ne amu angajat.

Darulu lui Ddieu se fie cu noi si caus'a n^ostra!
Jadani, în 17. Fauru v. 1885.

Ioanu Istinu,

parochu si presedintele fondului
ajutoriu (fondulu parastaseloru.)

Necasuri invetiatoresci. *)

Sunt o sama de ani, de cand noi invetiatorii scóleloru poporale ne intrunimu în adunari si conferintie invetiatoresci — fie acele constituite de insisi invetiatorii, s^eu ordinate din partea Ven. Consistoriu — pentruca unindu-ne puterile morale si spirituale, se pot^e mai usioru si mai cu mare efectu lucra, la ajungerea scopului ce urmarimu cu totii: adeca la bunastarea morala, materiala si intelectuala a poporului; pentruca din bunastarea acestui'a, resulta si e conditionata si bunastarea n^ostra. Da! ne-amu adunatu la de aceste în toti anii; discutat'amu asupra tutaroru problemelor ce atingu scól'a si invetiamentulu, adoptat'amu cele mai practice metode, perfectionatu-ne-amu, în cât numai s'au potatu, — în predarea în scóla a singurateceloru obiecte de invetiamentu prescise de lege; încât s^eu nimicu, s^eu fórta putienu am lasatu de doritu. Dar despre ameliorarea s^ortei n^ostre, prea putienu ne-amu interesatu si ocupatu, s^eu daca ne-amu si ocupatu câte pre unu momentu, si amu adusu ore cari concluse favorabile po-

*) Ne-am deprinsu a stimá opiniunea si vederile fiecui, pentruca procedemu din convingerea, ca numai astfelu se p^ote face lumina în cestiunile mari, ce ne intereséza: De aceea publicam cu placere articulu de facia. Este bine, ca duii invetiatori se-si spuna durerile. În acelasi timp inse societatea si în specialu pres'a si autoritátile scolare au detorint'a a esaminá acele plangeri, si a lucrá intr'acolo, cá daca sunt indreptatite se incete, ér daca nu se lumineze, si se convinga pre cei ce se plangu, ca nu au dreptate. Spre a pot^e satisfice si noi acestei detorintie ne vomu espune si noi vederile n^ostre în acésta cestiune în numeralu viitoriu. Red.

sitiunei noastre; acelea au ramas pururea ne executate, au ramas asa dicendu litera mórta. S'au pusu, ce s'au pusu, in practica pana acum, dar ceea ce s'au pusu sunt mai numai acei paragrafi din lege, cari contienu sarcinile noastre, éra acei, ce privescu imbunatatirea salarielor noastre, se amena totu pe timpuri mai bune, — dóra pana la calendele grecesci!

Mi-permitu a afirmá, ca dela nici unu functionariu, nu pretinde societatea omenésca atâtea servitii, cât dela invetiatori, si totusi societatea, de acesti'a se intereséza si ingrijesce mai putienu!

Ore a caroru functionari din poporu, li se vedu preste dieci de ani urmele binefacetóre mai multu, ca a invetiatoriloru consi de misiunea loru?

Cumca invetiatorií poporali sunt clas'a cea mai muncita a societátií omenesci, acést'a adeveresce si statistic'a unde dice: ca dintre invetiatori pana la etatea de 40 de ani moru 23% — te, pre cand dintre alti functionari moru 2% — te.

Apoi despre influinti'a oficiului invetiatorescu asupra societátií omenesci nici nu mai vorbimu, cáci despre acést'a au vorbitu si vorbescu toti intieleptii tuturoru popóreloru din tóte timpurile, recunoscendu unanimu, ca nu este chiemare mai marétia si mai importanta, decât chiemarea invetiatoriloru. Si totusi ei cu salariile loru stau indereptulu pastoriloru de vite si a bócteriloru.

Trista realitate!!

Noi invetiatorii, facia de aceste neajunsuri — abstragendu dela alte multe necasuri, ce ni vinu in tóte dilele si din tóte partile asupra capului, suntemu intre focu si apa, aprópe de ruinare totala, ne aflámu in marginea abisului-chiarn!

Toti amploiatii, toti diregatorii au de unde suge venituri, numai invetiatorii nu! toti punendu rigoróse trecu, se ducu, inaintéza, progreséza, se redica de pre o trépta pre alt'a, atát cu oficiulu si greutátile, cât si cú salarisarea; dar bietulu invetiatoriu, la câte esamene nu este elu espusu! Ia totu anulu trebae se depuna unu rigorosu, inse nu numai elu singuru, — cáci acést'a ar fi prea usioru, ci cu dieci de individi fragedi — si totasi lui nu i-se mai deschide nici o cariera, nu se promovéza, m'a nici se remuneréza, ci remane totu asia, si totu acel'a carele au fostu!

Elu nu lucrá pentru sine, ci pentru altii, nu ostenesce, nu muncesce spe a-si face capitalu materialu pentru sine si famili'a sa, ci pentru alu altor'a acaror'a minte o destépta si o pune la cale.

Oh! de s'ar deschide odata ochii si urechile tuturor'a, ca se védia, se auda, se intieléga, se cunósca si se póta deosebí afacerile tuturor'a unele de altele, fie care dupa meritulu loru!!

Tóte chieamarile din lume, sunt multu séu mai putienu pretiuite si considerate — dupa impregiarári — numai chiar chiemarea invetiatorésca e mai de totu despretiuita, mai de totu desconsiderata si batjocorita!

Pre noi astadi nimicu nu ne mai póte insufléti si ajutá, decât numai faptele.

Indesiertu sunt cuvintele frumóse despre scóla si invetiatoriu, indesiertu frasele impodobite, indesiertu sunt tóte! Cine se mai aiba inima, zelu si vocatiune a se dedicá spinósei carieri invetiatoresci, cand orizontulu invetiatoriului romanu este pururea posomoritu si norosu, elu n'are o di senina, calauzii lui fideli si nedespartiti, sunt ne-ajunsurile materiale si nemultumirile pana la mormentu?!

De acum inainte nu mai dámu nici o par'a, nu mai punemu nici unu pondu — pre cuvinte góle, pre promisiuni frumóse si pre laude, ci numai si numai pre fapte impliuite. Deci pentru ca afacerile scolare se póta luá unu sboru mai avantajosu ce-lu dovesce si astépta societatea dela noi si prin noi, — avemu lipsa imperativa, nu numai de salare bune si corespundietóre timpului in care traimu, ci si de regulata si punctuala respundere a acelor'a. Si pana atunci, inzadaru sunt si vor remané tóte dispusetiunile emanate de susu in avantajulu scóleloru si alu invetiamentului, alu instructiunei si educatiunei; inzadaru imputárele, inzadaru chiar nuelele si toiegele de feru asupra invetiatoriloru!!!

Dar ce dicu eu? Noi se mai sperámu, o imbunatire a sortii, se mai reclamámu ameliorarea salarielor, pre cand maioritátea invetiatoriloru dela tíera se afla in periculu de a nu primí nici cele — antediluviane destulu de modeste de pana acum?? pre cari asia de usiora le scotu dela comune, ca si nasiput, din fundulu mării!

Sistarovetiú (cottulu Timisiului) in fauru 1885.

Georgiu Bocu,
invetiatoriu.

Alegerea comitetului parochialu dela biseric'a santului Ilie din Temisior'a.

(Continuare si fine).

Vediendu parochienii, cá dlu protopopu au dí-solvatu sinodulu in modu arbitrariu atunci, cand s'a finitu votisarea cu gramad'a dupa porunc'a si voi'a s'a, s'au superatu si au voitu se dea protestu in contra procederei, dar li-s'a spusu, ca se fie pe pace, pentru ca la sinodulu procsimu ei si-or poté validitá érasu dreptulu loru de alegere dupa placulu loru intre marginile statutului. Deci ei s'au si impaciuita. Audiendu inse, ca dlu prota amenintia, ca va vení cu asistentia politiana si ca nu va ingadui a se alege unele persóne, mai vertosu dlu Oprisiu fá escomunicatu de densulu, sub cuventu ca este unitu, si ca nu va permite alt'a lista decât cea oficiósa, de acea câte-va dile inainte de sinodulu alu 2-lea convocatu pe diuna de 13 Ianuariu 1885, au tramisu un'a plansóre la Ven. Consistoriu, in care se plangu asupra procederei dlui prota, si róga esmiterea unui comisaria consistorialu, care se presiedeze la sinodulu alu doilea.

Aci insemnu, cá dlu Rotariu nu are dreptu in raportulu seu din „Luminatoriulu“ Nr. 7, cand scrie, cá in plansóre se cere: „a se tramite altu preotu a functioná ca presiedinte in parochi'a dlui protopopu!“ Sa cerutu altu presiedinte la sinodu, dar nu in parochi'a dlui protopopu, cáci parochi'a dlui protopopa se afla si acuma la biseric'a mcista a Stului Georgiu, care se afla in posesiunea serbiloru, si stá sub eparchi'a serbésca ca tóte comunele micste. Dlu protopopu primesce salariulu seu dela magistratulu orasiului ca preotu dela parochi'a sant. Georgiu din Fabricu, si nu ca parochu dela sant. Ilie.

Fiindea protopopulu are dreptu in sensulu stat. org. §. 10 a presidiá la tóte sínódele, si de acea au rogata parochienii esmiterea altui presiedinte, cáci elu s'a doveditu partialu la primul sinodu.

Dar se descriu dupa ceste premerse decursulu sinodului alu doilea din 13 Ianuariu a. c. fara ura si patima, nu precum au facutu-o dlu Rotariu, dicend cá parol'a onorab. inteligintie erá a sparge si nimicu!

partidulu nationalu; la acésta alegere, neci vorba n'a fost de partid'a politica, si totulu au fost a bagá puteri spiritali in comitetulu acestei bisericii, din carea au fost scosi de dieci de ani barbati de sciintia si cunos-catori de legi, de cari mare necesitate are acea comuna. A sparge si a nimici partidulu nationalu in biserica nu are nici unu intielesu, căci intréga biserice'a nóstra este nationala. Acésta afirmare a potutu „Luminatoriulu“ se o foloséscă numai, cá midilocu de cortesia si de degradare a inteligintiei nóstre.

Sinodulu alu II-lea.

S'a deschisu in 13 Ianuaru dupa sant'a liturgia in scól'a dela biserica S. Ilie prin dlu protopopu Dreghiciu, fiind asistatu de ginerele seu, dlu Rotariu.

Dlu presiedinte la deschidere dice, că Ven. Consistoriu la denuntiarea mai multoru crestini l'a insarcinatu a esmite pe dlu parinte Anc'a din suburbiulu Maierulu-vechiu; dar fiindca si acel'a tiene sinodu parochialu, nu au potutu se-lu esmita pe densulu. Deci s'a prezentatu elu insusi, si dechiara sinodulu de deschisu, apoi da spre cetire cerculariulu consistoriului denumindu pe dlu Lungu de notariu.

Parintele Schelegianu cetesce cerculariulu consistoriului referitoriu la alegerile de comitete, *care cerculariu nu s'a cetitu in sinodulu celu dantariu*, din care se vede, ca la compunerea comitetului au a se luá toti factorii in considerare, nu precum au voitu dlu Rotariu si socrulu seu ca numai neinteligenti se fia bagati si séma.

Dupa acésta s'a cerutu a se ceti si list'a membriloru parochieni dela ambele comune a S. Ilie si S. Georgiu si a se constatá cei de fatia, ce s'a si efeptuitu. Sosindu inse si la numele dlui Oprisiu, se redica dlu Ignea, si dice, că elu nu scie, óre este dlu Oprisiu unitu, séu neunitu, dau cu socotéla că va fi fostu inspiratu de dlu prota, care *au scrisu si la Brasiovu*, si au intrebatu si acolo *de nascerea si botezarea dlui Oprisiu*.

Dlu Oprisiu i-reflectéza, că de nu ar fi gr. or. nu ar fi potutu fi alesu de deputatu sinodalu si congresualu, si nu ar fi solvitu birula seu, si interpelati'a acést'a in natura provine numai din ura personala ect.

List'a membriloru parochieni se afla incât-va manca, si se ordinéza intregirea ei.

Apoi puse dlu presiedinte alegerea comitetului la ordinea dilei si presinta list'a compusa la mandatu dlui prota adeca *list'a oficiósa*, facuta in presér'a alegeri de dlu Ignea et consortes.

Contra listei acestei'a se substerne list'a compusa de mai multi membrii ai sinodului.

Se incepe acum o disputa inversiunata asupra modului de votisare, căci dlu prota cu Rotariu si Ignea pe de-o parte sustienu votisare publica nominala; inteliginti'a cu maioritatea sinodului cere votisare secreta cu siedule. In fine inteliginti'a nevoind a dá ansa dlui prota spre a disolvá si a 2-a óra sinodulu, s'a acomodatatu si s'a invoita, ca votisarea se fia publica-nominala.

Aici apoi s'au intemplantu scene de acelea, pe care dlu Rotariu *asia de frumosu* le-au descriu *spre luminarea poporului* in fói'a s'a „Luminatoriulu“, unde parintele protopresv. strigá restitu eatra parochianulu seu, „Taci“ si acel'a i respundea totu *asia de restitu „Taci D.Ta!“*

Cetindu-se conscriptiunea membriloru parochieni, dupa carea s'a efeptuitu votisarea nominala, s'a con-

statatu prin comisiunea de scrutiniu alésa ad hoc, ca pentru list'a I. oficiósa au votatu 19, éra pentru list'a a II-a a inteligintiloru au votisatu 33 de alegatori. Astfelu comitetulu s'a compusu din urmatorii membri: Georgiu Ardeleanu, Petru Oprisiu, Nicolae Cosariu, Petru Brasiovanu, Dimitrie Sviratiu, Nicolae Ieanu, Vasiliu Ignea, Atanasiu Davidu, Sava Teodorescu, Paulu Ioanovicu, Eutim Milutinu, Dimitrie Macsimu, Alesandru Murgu, Ilie Georgiu, Petru Boteanu; ér de epitropi s'au alesu: Ilie Paunu, Cost'a Carte si Spiridon Michaiu.

Aci observu că partea cea mai mare din list'a acésta obvinu si in list'a oficiósa numai vre-o trei séu patru inteligenti obviu in acésta lista, cari nu au fostu primiti in list'a oficiósa compusa de Ignea, et consortes. —

Urmá apoi alegerea unui deputatu la sinodulu protopresbiteralu, se alege G. Ardeleanu contra voiei dlui Rotariu si Ignea.

Cu acésta s'au incheiatu sinodulu acestu memorabilu pentru Timisioreni, căci acestu comitetu are menitiunea a ridicá acésta comuna *moribunda la nova vietia*, a *intari starea ei* materiala cea *atât de decadiuta*, si a *redicá védi'a ei* inaintea conlocitoriloru nostri. La ce se ne dee bunulu parinte cerescu binecuvintarea s'a.

Sinodulu s'a finitu, si crestinii s'au impresciatu pela casele loru, ba unii s'au dusu *pela birturi de necazu, altii de bucuria*.

Din intregulu decursu alu acestoru sínóde parochiale din Timisiór'a, se vede, că conducatoriulu loru nu s'au tienutu strictu de statutulu organicu, si au urmatu vederile sale proprie, pentruca

1) La Sinodulu primu nu au constatatu in sensulu stat. org. §. 6. indreptatirea celoru presinti că membrii ai sinodului.

2) Nu au luat in consideratiune punctulu 14 din §. 23 ca sé se aléga unu comitetu, care se póta aperá vadi'a si onórea bisericei si comunei parochiale.

3) Cerculariulu consistoriului nu l'a datu spre cetire la primulu sinodu ci numai la alu 2-lea in urm'a plansórei date de parochienii sei.

4) Modulu sen de vorbire si pertractare cu poporeni si nu au coresponsu pe deplinu prescriesloru apostolului Pavelu, care dice ca preotalu se fie *blandu, nesfadoriu* apoi in sensulu Can. 19. VI, chie-marea lui ar fi: „a invetiá — pe totu poporulu *cu-vintele pietatei si ale dreptei credintie*“ ect.

5) Dlu protopresviteru a disolvatu sinodulu primu fara necesitate.

In §. 15 din stat. org. se recere spre aducerea unei decisiuni valide maioritatea voturiloru presinti, deci aci nu este prescriu că la alegeri sé na se faca votarea secreta cu siedule. Din contra §. 91, care vorbesce despre alegerea membriloru sinodului parochialu in punct. *d. si e.* apriatu dice: *votarea este séu publica séu secreta prin siedula*, deci per analogiam acésta procedura se póte cu totu dreptulu aplicá si la alegerile ce se efeptuescu prin sinodulu parochialu; cu ce dreptu opresce dar dlu protopopu votarea secreta la sinodu, cand statut. org. chiar permite acést'a. —

Óre cuvine-se dlui protopopu a dice in publicu, cand se plangu crestinii la episcopulu loru, că ei l'au denuntiatu, cand densulu nu aplica legea dupa spiritulu ei? Ore credintiosii sei sunta denunciantii, cand ei ceru remediulu dela mai marele protopopulu? De siguru nu. Cum-ca, cât de mare a fost lips'a a aduce pu-

teri spirituale in comitetulu acestei parochii prin alegerea mai multor inteligenti se ve probezu numai cu unu unicu casu, care numai la câte-va septamani dupa tienera sinodului parochialu mi-a venitu la cunoscentia.

Mai sus v'am comunicatu, ca dupa raportulu comitetului espiratu, venitele anului trecutu 1884 au fostu 2852 fl. 65 cr. éra spesele 2890 fl. 60 cr. Deficitulu ar fi numai 40 fl. 05 cr. ca necoperitu, o sumulitia neinsemnata. Si acuma vine invetiatoriulu si cere salariulu seu de siese luni, restantia in suma de 250 fl. spre a caroru acoperire nu este ingrigitu, afara de acésta darea restanta la finea anului 1884 dupa realitátile basericeii si scólei s'au urcatu la 280 fl. sum'a totala cam la 500 fl. deficitu. Si aceste dóue positiuni nu santu evidente din socotile substernute sinodului. Si câte mai potu obveni! Si cine au compusu aceste socoti? Comitétulu betranu.

Comitetulu celu nou s'a constituitu alegendu-se d. Oprisiu de presiedinte, ér Nic. Cosiaru de notariu. Ii poftimu norocu!

Unulu diatre inteligenti.

D i v e r s e.

* **Preotii din tier'a Barsei** comitatulu Brasiovului au luatu otarirea a infintiá o reuniune preotiesca. Scopulu acestei reuniuni este: a) progresulu preotiloru in literatura si cultura; b) ajutorarea loru materiala.

* **Ministrulu presiedinte alu Ungariei**, dlu Colomann Tisza si-a serbatu in diu'a de 2 Martie cal. nou anulu carentu jubileulu de diece ani, de cand conduce afaserile tierii. Din incidentulu acestai jubileu Majestatea Sa a felicitatu pre dlu primu ministru prin urmatórea telegrama: „Primesce cele mai calduróse felicitári ale mele in diu'a de astadi, in carea cu recunoscentia mi-aducu aminte de servitiile, ce mi-ai facutu Mie si tierii in timpu de 10 ani, asigurandu-te de nestramutat'a mea gratia si incredere si din inima dorindu, ca Ddiu se te impartasiésca multi ani de putere, sanatate si taria in activitatea, ce ai jertfitu intr'una modu deosebitu pentru tronu si patria “

† **Necrologu. Emili'a V. Bogdanu**, nascuta Coiciub'a, soci'a dlui advocatu Vincentiu Bogdanu din San Nicolau mare — dupa lungi suferintie a reposatu in Domnulu in 3 Martiu cal. nou a. c. in anulu 54 alu etátii si 36 alu fericitei sale casatorii. Remasitiile pamentesci ale defunctei s'au depusu spre odichna eterna in 6 Martie cal. nou a. c. la 11 óre inainte de amédi.

Fie-i tieriu'a usióra si memori'a binecuventata!

* **O nóua arma.** Generalulu Franzini a prezentatu diverseloru guverne o nóua arma, pe care o propune spre a inlocui in ori-care casuri pusic'a. Acésta arma usióra si de o constructiune fórte lesnicósa póte se arunce, printr'anu resortu, proiectile la o distantia indestulu de mare.

* **Apelu.** In 16. Iuniu a an. c. 1885, vor fi 50 de ani impliniti de cand, multumita zelosiloru lup-tatori ai desceptárii nationale de atunci, dupa multe greutáti si pedeci ale impregiuráriloru timpului, Iasii serbara, cu o rara solemnitate si o bucurie publica anevoe de descrisu, infintiarea Academiei Mihailene.

Crearea acelu asiedimentu superioru de cultura intr'una timpu de lupte interióre in cont'a inriuririloru streine, fú o manifestare strelucita a vitalitáti aspiratiuniloru nationale si unu pasu de o insemnata nemarginita pentru propasirea ulterióra a culturai romane.

Generatiunea actuala datoresce netagaduita in fórte mare parte avutulu intelectualu, de care se bucura astadi, inceputuriloru de cultura de pe atunci, ori cât de modeste s'ar para ele la antai'a vedere. In ori-ce epoca a desvoltárii nóstre nationale, aventulu patrioticu alu acelu timpu de inviere va putea fi luat dreptu modelu pentru lupt'a nobila a natiunei romane in nazuintiele sale spre cultura.

Suptu inriurirea acestoru cugetári, corpulu profesorulu din Iasi de tóte gradele de invetiamentu, a crediutu de a sea datorie a luá initiativ'a unei serbari de reamintire a acelei frumóse epoce de redesteptare nationala. In acestu scopu a alesu din senulu seu unu comitetu specialu insarcinatu cu organizarea unei festivitáti publice pentru aniversarea de 50 de ani a inaugurárii Acad-miei Mihailene din Iasi.

Comitetulu convinsu cá va fi lucru folositoriu si instructivu pentru toti iabitorii de cultura romana cunoscenti'a fazelor prin care a trecutu educatiunea nóstra nationala, a hotaritu:

1) A publicá cu ocaziunea acestei aniversari unu *memoriu*, asupra istoriei scóleloru cu documentele corespunditórie.

2) A organizá o espositiune care va consistá atát din carti si manuscrite vechi romanesce de órice natura si din ori-ce timpu, pana la anulu 1835, cât si din carti si manuscrite care au servitu in specialu la invetiamentu in scólele nóstre, éra si din timpurile cele mai vechi pana la 1860, fie in limba romana séu in ori-ce limba streina, si tóte aceste din ori-ce provincie romana.

Comitetulu face dar unu caldurosu apelu atát la fostii elevi si profesori ai scóleloru nationale in generalu, cât si ai Academiei Mihailene in specialu, precum si la toti iubitorii de cultura, a-i dá pretiosulu loru concursu spre realisarea acestui scopu. Dreptu aceea comitetulu i-i róga a-i veni in ajutoriu prin suptseriere in alaturatele liste si prin trimitere de carti si manuscrite, dupa cum se specifica mai susu.

Ori-ce trimiteri de carti si manuscrite se vor face pe cheltui'al'a comitetului, care se indatoresce a le inapoiá, dupa inchiderea espositiunii, in starea in care le va fi primitu. Trimiterea se se faca celu mai tardiu pana la 15. Maiu 1885.

A se adresá la domnulu N. Culiánu, rectoru Universitáti din Iasi.

* **Rândunele ingenióse.**—Citimu in diarulu *Mercury* din Oroville (California), cá unu omu lucrandu la unu putiu de mine parasitu, aprópe de Harleton, dete peste mii de cuiburi de rândunele. Scotiendu câte-va lopeti de pamentu, rândunelele esirá cu miile din intru si incepura se se róge de densulu prin ciripirele loru d'a nu mai urm'a lucrarea inceputa. Dar omulu nu se opri din lucru si lucrá pana sér'a. A dóu'a di, cându se întórse se-si continue lucrulu mii de rândunele incepura se sbóre pe d'asupr'a lui, si abia incepu se sape si semti cá-i cade pe spinare nisce corpuri reci si cleióse. Se desbracă repede, si ce se véda? Pe camasie érá multime de sierpi mici, de bróscé si de scorpion. N'apnea se se imbrace si simfi din nou cá spatele ii érá plinu de tot felulu de vietuitoare. Uitandu-se in sus pentru a vedea care este

causa acestui fenomen, vedu că rândunelele sburau pe deasupra lui, tinendu fie-care in ciocu câte una din aceste vietuitoare si asteptandu momentul favorabilu pentru a le lasa se cada asupra lui, intre camesie si piele. Omul isi imbracă hain'a, isi luă sap'a si tarna-copulu si se grabi se plece.

Concursu.

Nr. 55., 1885.

Pe bas'a decisului comitetului protopresbiteralu alu tractului Biserica-alba adusu in virtutea §-lui 63 combinatu cu § 23 punctu 5, din Stat. org., in siedinti'a sa tienuta in 31 Ianuaru 1885, si in urma-rea incuviintiarii date de Ven. Consistoriu diecesanu alu Caransebesiului dto 9 Fauru 1885, Nr. 109 B. se escrie concursu pentru ocuparea postului vacantu de protopresbiteru rom gr. or. in tract. *Biserica-alba*.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

a) Birulu anualu dela preotii din tractu, si a-
nume:

1. Dela parochiile de clas'a I-a cu 10 fl. v. a.
2. " " " " II-a " 8 fl.
3. " " " " III-a " 6 fl.

luandu-se de basa clasificatiunea parochiiloru facuta de sinodulu eparchialu din 1880 Nr. prot. 129.

Sta in liber'a voia a preotiloru, că ei se presteze birulu protopresbiteralu si in natura, conformu punctului 32 alinea c) din „Rescriptulu declarat.,” carele este bas'a legala a acestui biru. (Not'a Consistoriului).

b) Tacsele pentru siedulele de cununia cu 2 fl.

c) Pausialulu de caletoria, ce se prestéza prin Ven. Consistoriu diecesanu, in suma de 200 fl. pe anu.

d) Dotatiunea incopiata cu parochi'a protopresbiterala de clas'a I-a din comun'a Iam.

Competentii au se dovedésca cumca posedu celu putien calificatiunea normata in §. 15 lit. a. din „Regulamentul pentru parochii.” Intr'asemenea calificati voru fi preferiti acei'a, cari voru mai probá, ca au facutu stadiulu la vr'o facultate filosofica ori juridica, séu ca s'au distinsu prin edarea vre-unui opu folositoriu pe terenulu bisericescu ori scolasticu.

Cei ce voiescu a concurge la acestu postu au a-si subscrerne suplicele loru de concursu, instruite cu documinte in forma autentica, despre calificatiunea si ocupatiunea loru de pana aici, *in terminu de 30 de zile*, socotite dela prim'a publicare a acestui concursu in fóia „Telegrafulu romanu” si „Biserica si Scol'a,” — Prea On. Domnu Andreiu Ghidiu, protopresv. in Oraviti'a, cá comisariu consist. pentru alegerea de protopresbiteru.

Datu in Iam, din siedinti'a comitetului protop. tienuta in 31 Ian. 1885.

Filipu Adamu, m. p. *Sofroniu Avramescu, m. p.*
administr. protopresv. cá presiedinte. notariulu comitetului.

Cu contielegerea mea: Andreiu Ghidiu, m. p. protopresbiteru cá comisariu consist.

Conform ordinatiunei Veneratului Consistoriu diecesanu din Caransebesiu de dto ²³/₁₂ 1884. Nr. 577 B. se escrie de nou concursu pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a III. din comun'a *German*, protopresbiteratulu Versietului, cottulu Timisiului cu terminu de alegere pana la 17. *Martie a. c.* st. vechiu in care diua va fi si alegerea

Emolumintele sunt:

1) Birulu si stola usitata dela 72 numere de case si 17 numere de case dela filia lamulu-mare.

2) Folosirea sesiuneii parochiale constatatóre din 36 jugere pamentu aretoriu, si intravilanulu parochialu.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt aviasati a-si tremite recursele lora instruite conform stat. org. bis si regulamentulu pentru parochii adresate comitetulu parochialu la prea On. D. Ioan Popovici protopresbiteru in Mercin'a per Varadia.

German, in 11. Februaru 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu tractualu.

Pentru postulu invetiatorescu din *Branesci*, in protopresbiteratulu Fagetului se publica prin acést'a concursu cu terminu pana in 10/22. *Martie a. c.*

Beneficiulu invetiatoriului consta din 320 fl. v. a. bani gata; 10 fl. pentru conferintiele invetiatoresci; 5 fl. pausialu pentru scripturistica; gradina intravilana de 1/2 de jugeru si cortelu liberu.

Petitiile instruate in intielesulu statutulu organicu se tremitu deadreptulu Consistoriului diecesanu in Caransebesiu.

Caransebesiu, din siedinti'a consistoriala tienuta in 24. Ianuaru 1885.

Consistoriulu diecesanu.

Pentru indeplinirea postulu invetiatorescu la scól'a conf. gr. ort. rom. din *Foen*, ppresbiteratulu Ciacovei, se escrie concursu cu terminu de alegere pana in 17. *Martie 1885 st. vechiu.*

Emolumintele anuale sunt: 1) Salariulu anualu in bani gata 200 fl. 2) 55 meti de grâu curatu ciuritu, 3) Pentru conferintia 10 fl. 4) Pentru scripturistica 5 fl. 5) Pentru lemne de incalditu 40 fl. séu in natura 4 orgii, 6) 2 jugere pamentu aretoriu, 7) Cortelu liberu cu gradina de legumi pana la zidirea scólei cand apoi va avea 2 chilio, bucataria si camera, 8) Dela fie-care inmormentare unde va fi pofitu 50 cr. 8) Pentru incaldiementulu scólei paie cât va cere trebuintia. Acésta statiune invetiatoresca fiind de classa prima, dela recurrenti se recere se produca a) Atestatu de botezu, b) Atestatu despre absolvarea pedagogiei cu succesu fórte banu, c) Atestatu de calificatiune eminenta, si se posedá limb'a germana si cea magiara.

Pe langa suscitatele detorintie se mai poftesce, ca petentii se fie versati in art'a musicei vocale spre a instrú si conduce corulu vocalu ce se va infintiá.

Doritorii de a recurge la acésta statiune invetiatoresca sunt aviasati, ca pre langa documentele suscitatie a-si instrú recursulu loru conform prescrielor din stat. org. adresate catra comitetulu parochialu din *Foen* sé se substérna Pr. On. Domnu ppresbiteru Paulu Miulescu in Ciacov'a, cottulu Timisiu, pana la 15. *Martie a. c.*

In fine comitetulu parochialu din *Foen* ar dori cá competentii sé se infaciosieze pana la alegere in sant'a bisericu in vre-o domineca séu serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in cantarea bisericésca.

Foen, in 3. Fauru 1885.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: Paulu Miulescu, m. p. ppresbiteru ases. consist.